

REFERAT Socialudvalget 2018-2025 d. 19-12-2024

Mødedato	Torsdag d. 19. december 2024 kl. 17:30
Mødested	Ekstraordinært udvalgs møde - udvalgslokale 3
Mødedeltagere	Dorthe Adelsbech, Christina Birkemose, Erik Rasmussen, Helle Lysholm, Eli Jacobi Nielsen , Jørgen Richardt Nielsen, Jens Hvidemose

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af ændring af juridisk grundlag for botilbuddet Førslev under Socialpædagogisk Cent	4
Godkendelse af referatet.....	8

Punkt 128: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-A00-5-23

Indstilling

Administrationen indstiller af dagsordenen godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende: Ingen.

Punkt 129: Godkendelse af ændring af juridisk grundlag for botilbuddet Førslev under Socialpædagogisk Center Øst

27.57.08-A00-1-22

Resumé

Socialudvalget fik på mødet den 2. december 2024 forelagt en sag til orientering om ændring af juridisk grundlag for botilbuddet Førslev. Udvalget tog ikke sagen til efterretning, men bad om at få forelagt en ny sag til godkendelse, herunder om det vurderes, at nuværende tilbuds målgruppe er forenelig med et tilbud efter almenboliglovens § 105.

Socialudvalget skal med denne sag godkende en juridisk ændring af grundlaget for botilbuddet Førslev fra servicelovens § 108 til almenboliglovens § 105, hvor støtten ydes efter servicelovens § 85, så det juridiske grundlag for tilbuddet stemmer overens med bygningernes finansielle grundlag. Det er administrationens vurdering, at alle de nuværende beboere fortsat er i målgruppen for tilbuddet på Førslev, såfremt tilbuddet ændrer juridisk grundlag til almenboliglovens § 105.

Ændringen i det juridiske grundlag for botilbuddet Førslev skal efterfølgende godkendes af Socialtilsyn Øst.

Troels Permin, chef for Handicap og Psykiatri deltager under punktet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Socialudvalget godkender en juridisk ændring af grundlaget for botilbuddet Førslev fra servicelovens § 108 til almenboliglovens § 105, hvor støtten ydes efter servicelovens § 85.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende: Ingen

Sagsfremstilling

Socialudvalget blev på mødet den 2. december 2024 forlagt en sag til orientering om, at administrationen var blevet opmærksom på, at finansieringsforholdene for ejendommen på Førslev Bygade 16a ikke er forenelige med, at tilbuddet drives som et længerevarende botilbud efter servicelovens § 108. Administrationen vurderede det derfor nødvendigt at ændre tilbuddets juridiske godkendelsesgrundlag til almenboliglovens § 105 med indsatser jf. servicelovens §§ 85 og 83.

Udvalget tog ikke sagen til efterretning, men besluttede at afholde et ekstraordinært udvalgsmøde i indeværende år. Det juridiske grundlag for omklassificeringen og Ankestyrelsens principafgørelse fra 2014 undersøges i forhold til det juridiske grundlag for den endelige beslutning for botilbuddet Førslev under Socialpædagogisk Center Øst.

Administrationen har gransket principafgørelsen fra 2014 og fortolkningen heraf, hvilket der er redegjort for i nedenstående.

Forskellen på servicelovens § 108 og almenboliglovens § 105

Lov om social service § 108 fastslår, at kommunen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold til personer, som på grund af betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner samt pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Lov om almene boliger § 105 fastslår, at kommunen drager omsorg for, at der i nødvendigt omfang tilvejebringes almene ældreboliger, der kan udlejes til ældre og personer med handicap, som har særligt behov for sådanne boliger.

Ankestyrelsens principafgørelse fra 2014

Ankestyrelsens principafgørelse 72-14 fra 2014 præciserede, at borgere der visiteres til en botilbudsramme efter almenboliglovens § 105 skal kunne være i stand til at påtage sig de forpligtigelser og udnytte de rettigheder, der følger af et lejeforhold. Principafgørelsen tog udgangspunkt i en konkret sag. En sag hvor Ankestyrelsen vurderede, at borgeren havde en meget betydelig nedsat funktionsevne og et så omfattende behov for hjælp til almindelige daglige funktioner

samt pleje, omsorg og behandling, at behovet ikke kunne dækkes på anden vis end i et botilbud efter servicelovens § 108. Borgeren var endvidere udadreagerende og ødelagde køkken og toilet. Principafgørelsen er vedlagt som bilag 1.

Principafgørelsen var på afgørelsestidspunktet meget omdiskuteret, og blev kritiseret af landets kommuner, idet mange længerevarende botilbudspladser er oprettet efter almenboliglovens § 105.

Ankestyrelsens artikel fra 2015

En artikel fra Ankestyrelsen fra april 2015 modererede efterfølgende principafgørelse 72-14. I artiklen præciseres det at både tilbud efter almenboliglovens § 105 og tilbud efter servicelovens § 108 er længerevarende botilbud. Borgere, der visiteres til disse tilbud, har en varigt nedsat funktionsevne og permanent behov for omfattende hjælp.

Botilbud efter almenboliglovens § 105 omfatter umiddelbart den samme personkreds som § 108-botilbud.

Det er altså altid en konkret vurdering, om borgeren kan rummes i et specifikt tilbud efter almenboliglovens § 105 eller servicelovens § 108. Det betones i artiklen, at selvom en borger er omfattet af personkredsen i servicelovens § 108, vil behovene hos den pågældende efter omstændighederne godt kunne tilgodeses i et tilbud efter almenboliglovens § 105. Det betyder, at selvom en borger har særlige behov, der kunne tilgodeses efter servicelovens § 108, kan kommunen i en konkret sag komme frem til, at borgeren også kan fungere i et botilbud efter almenboliglovens § 105. Er det tilfældet, skal borgeren ikke nødvendigvis visiteres til et tilbud efter servicelovens § 108. Artiklen er vedlagt som bilag 2.

Folketingssvar fra Social- og Indenrigsministeren i 2016

I januar 2016 blev Social- og Indenrigsministeren stillet et folketingsspørgsmål med direkte reference til bl.a. principafgørelse 72-14, og ministeren blev bedt om at præcisere forskellen på målgruppen for tilbud efter servicelovens § 108 og målgruppen for tilbud efter almenboliglovens § 105.

På baggrund af Ankestyrelsens principafgørelse er det, ifølge ministerens svar, Social- og Indenrigsministeriets vurdering, at det i langt de fleste tilfælde vil være muligt via den socialfaglige indsats at støtte borgeren i at få og fastholde en almen ældre- eller handicapbolig. Der kan imidlertid være en lille målgruppe med nedsat psykisk funktionsevne, hvor en udlejningsbolig ikke skønnes foreneligt med de pligter, borgeren har som lejer. Det kan fx være borgere, der (i perioder) er massivt tingsskadende og har en raserende adfærd. Ministeren betoner i svaret, at Ankestyrelsens principafgørelse skal fortolkes i forhold til den målgruppe, som afgørelsen vedrører. I dette konkrete tilfælde var der tale om en borger, der var udadreagerende og ødelagde inventar, hvilket, ifølge ministersvaret, var baggrunden for, at Ankestyrelsen vurderede, at borgerens behov ikke kunne tilgodeses i et tilbud efter almenboliglovens § 105. Se den fulde tekst fra Social- og Indenrigsudvalget i bilag 3.

Ændring af almenboligloven i 2019

I lov om almene boliger blev der i 2019, ved en lovændring, tilføjet en § 74a, der pålægger kommunen at afholde udgifter til istandsættelsesarbejde i almene plejeboliger, når skader er forvoldt af en lejer med en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, der hindrer den pågældende i at leve op til pligten til at behandle det lejede forsvarligt.

Det fremgår direkte af forarbejderne til lovændringen, at formålet med § 74a er, at sikre en højere grad af ligestilling mellem beboere i botilbud efter servicelovens § 108 og leje med tilsvarende problemer og behov, der i stedet anvises et tilbud efter almenboliglovens § 105 med hensyn til betaling for skade.

Konkret vurdering fra Ankestyrelsen samt ændring i almenboligloven

Administrationen har været i kontakt med Ankestyrelsen, som i lighed med ministersvaret fra 2016 præciserer, at principafgørelsen fra 2014 primært gik på, at borgeren ikke skulle forpligtes til at betale omfattende skader på lejemålet, forårsaget af borgerens adfærd grundet handicap. Ankestyrelsen fortæller, at der også har været et eksempel med en borger, der skulle vaske gulv i opgangen, hvilket vedkommende ikke kunne, og dermed ikke kunne leve op til forpligtigelsen af lejeforholdet. Øvrige forhold kan oftest opfyldes via en værge.

Ankestyrelsen gør samtidigt opmærksom på, at indførelsen af § 74a i almenboligloven, hvor udgiften til istandsættelsesarbejdet nu afholdes af kommunen, afhjælper problematikken med udgifter til skader på lejemålet.

Ankestyrelsen præciserer samtidigt, at en borger kan indskrives i et tilbud efter almenboliglovens § 105, selv om borgeren periodevis eller ved indflytning er udadreagerende, hvis det er vurderet, at borgeren vil kunne rummes i tilbuddet med den rette pædagogiske støtte.

Administrationens vurdering af lovgrundlaget for botilbud

Administrationen vurderer, at svaret Ankestyrelsen, og den forholdsvis snævre tolkning af principafgørelsen fra 2014, i høj grad stemmer overens med hvordan lovgivningen omsættes i praksis, herunder i Faxe Kommune. Som udgangspunkt vurderes målgruppen for botilbud efter servicelovens § 108 og almenboliglovens § 105 som identiske, idet der dog altid

foretages en faglig individuel og konkret vurdering af, om borgeren kan rummes i et botilbud efter almenboliglovens § 105.

Vejledning til servicelovens § 108 præciserer endvidere at en borger, som har behov for et længerevarende botilbud, har frit valg mellem botilbud efter servicelovens § 108 og almenboliglovens § 105, hvis betingelserne herfor er til stede. Det frie valg mellem længerevarende botilbud efter henholdsvis serviceloven og almenboligloven gælder borgere med behov herfor, uanset om de i udgangspunktet er visiteret til et botilbud efter serviceloven eller almenboligloven.

I øvrigt henvises til den tilsvarende lovgivning på ældreområdet. Servicelovens § 192 omfatter de plejehjem, der er oprettet efter den gamle lov om social bistand. Der er stadig plejehjem, der drives efter denne paragraf, men langt størstedelen af alle plejehjem i dag drevet med udgangspunkt i almenboliglovens § 105. Uanset om målgruppen er borgere med somatiske plejebehov eller fremtrædende demens.

Vurdering af målgruppen på Førslev

Målgruppen for tilbuddet i Førslev er borgere med gennemgribende udviklingsforstyrrelser, herunder autisme, udviklingshæmning og problemskabende adfærd eksempelvis i form af udadreagerende, krænkende eller indadreagerende adfærd.

Inden en ny borger indskrives i tilbuddet Førslev, foretager tilbuddet altid en konkret vurdering af, hvorvidt borgeren matcher tilbuddets målgruppe, og om den konkrete borgers støttebehov kan varetages i tilbuddet.

Det er administrationens vurdering, at med den støtte borgerne får på Førslev, er der ingen af de nuværende borgere, der ikke kan leve op til de forpligtigelser, der følger af, at borgerne indgår i et lejeforhold. Det er derfor administrationens vurdering, at alle de nuværende beboere fortsat er i målgruppen for tilbuddet på Førslev såfremt tilbuddet ændrer juridisk grundlag til almenboliglovens § 105.

Tilbuddet har løbende været i dialog med Socialtilsyn Øst, der har tilkendegivet, at de ikke har nogen bemærkninger til, at tilbuddets juridiske grundlag ændres fra servicelovens § 108 til almenboliglovens § 105. Socialtilsynet kan dog ikke give en endelig godkendelse før, der konkret er ansøgt om ændringen.

Tilbuddet har været i dialog med Visitation Handicap & Psykiatri, om de interne borgere som bor i tilbuddet. De to eksterne kommuner, som har en borger placeret i tilbuddet, har også været i dialog med tilbuddet. Alle har taget det ændrede juridiske grundlag for Førslev til efterretning.

Konsekvenser for borgerne

Det er væsentligt at fremhæve, at en ændring af tilbuddets juridiske grundlag ikke har indflydelse på tilbuddet til borgerne, og den støtte de modtager i dagligdagen. Den vil fortsætte som hidtil.

Udgangspunktet er, at borgerne ikke skal stilles dårligere efter ændringen, end hvis de var blevet visiteret til et § 105 tilbud efter almenboligloven ved indflytningstidspunktet.

Borgerne, deres eventuelle værger og nærmeste pårørende vil blive orienteret om ændringen af hjemkommunens respektive myndighedsafdelinger. Herefter vil borgerne eller eventuelle værger skulle underskrive en lejekontrakt på boligen.

Såfremt borgerne ikke er tilfredse med tilbuddet, kan de benytte sig af fritvalgsordningen. Det er en forudsætning for, at borgeren kan anvende sin ret til frit valg af botilbud efter servicelovens § 108, at det botilbud, som borgeren ønsker, er egnet til at tilgodese borgerens behov. Tilbuddet skal også fremgå af Tilbudsportalen, og der skal være tale om et tilsvarende botilbud i forhold til nuværende tilbud.

Godkendelse af Socialtilsynet

Ændringen af det juridiske grundlag for Førslev skal godkendes af Socialtilsyn Øst.

Administrationen ville have søgt Socialtilsyn Øst om ændringen af tilbuddet med forventet godkendelse inden årets udgang, så ændringen kunne træde i kraft pr. 1. januar 2025, men administrationen afventer nu med, officielt at ansøge om ændringen til nærværende sag har været behandlet af udvalget den 19. december 2024. Det forventes i stedet, at ændringen vil kunne træde i kraft pr. 1. februar 2025.

Som nævnt ovenfor har administrationen været i løbende dialog med Socialtilsyn Øst om den påtænkte ændring. Godkender Socialtilsynet mod forventning ikke ansøgningen, vil administrationen forelægge en ny sag for udvalget vedrørende stillingtagen til den fortsatte drift på tilbuddet Førslev.

Troels Permin, chef for Handicap & Psykiatri deltager under punktet.

Lovgrundlag

Serviceovens § 108 og almenboliglovens § 105.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Sagen afgøres af

Socialudvalget.

Bilag

Bilag 1 - Principmeddelelse 72-14

Bilag 2 - Artikel fra Ankestyrelsen 2015

Bilag 3 - Folketingsspørgsmål- og svar fra Social- og Indenrigsudvalget

Punkt 130: Godkendelse af referatet

00.22.00-A00-5-23

Indstilling

Administrationen indstiller af referatet godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende: Ingen